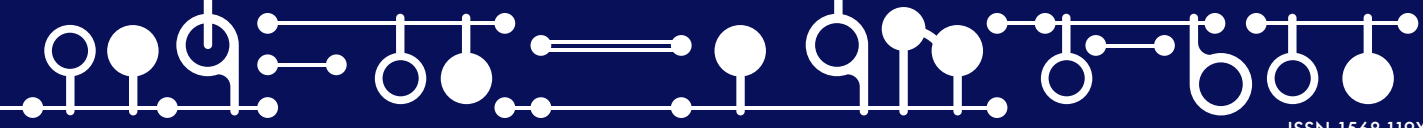

de Klarinet

november / december 2023

jaargang 25

ISSN 1568-119X

149

Sal Doof speelde bij

Nederlands meest populaire jazzorkest

Tips & Tricks

Super register-oefening

Erasmus Plus

Internationaal verbinden in Tilburg

Regelmatig verschijnt er nieuwe klarinetmuziek. In deze rubriek wordt aandacht geschonken aan bladmuziek die de Klarinet ontvangt ter bespreking.

Bij alle besproken muziek(boeken) wordt het niveau vermeld. Dit loopt vanaf A (beginner) tot D+ (zeer ver gevorderde speler of beroepsklarinettist).

Wil van der Beek, geboren in 1949 in Sitard, studeerde klarinet, directie en pedagogiek. Hij dirigeerde verschillende blaasensembles en blaasorkesten, en is nu vooral werkzaam op het gebied van transcripties en arrangementen voor (symfonische) blaasorkesten.

De volgende drie werken voor klarinetkwartet (en saxofoonkwartet) zijn van zijn hand. Dat Van der Beek zelf klarinet gestudeerd heeft, is te horen aan de keuze en opzet van deze stukken voor klarinetkwartet. Het zijn niet de meest bekende werkjes, maar daarom zeker niet minder leuk om te spelen! Het zijn korte werken van verschillende karakters die samen zorgen voor een afwisselend programma.

Ze zijn geschreven voor drie besklarinetten en een basklarinet. De basklarinet kan eventueel vervangen worden door een vierde klarinet in bes. Alle drie de stukken zijn te beluisteren, in deze bewerking, op YouTube.

By the Temple Gate

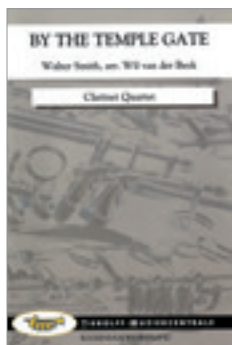
Walter Smith

arr. Wil van der Beek

bezetting: klarinetkwartet / niveau: A+-B

Uitgeverij: Tierolff / prijs: € 25

Dit werk van Walter Smith probeert een sfeerbeeld weer te geven van het landschap rondom een Egyptische tempel door het gebruik van oosterse kleuren. Hierbij moet je niet denken aan de donkere, spannende oosterse muziek zoals je die misschien uit de Fata Morgana van de Efteling kent. In

dit werk is het juist een vrolijke, opgewekte melodie die stevig boven de begeleiding uitspringt. Een kort statement, leuk om als toegift te spelen!

Het werk staat in G majeur en ligt binnen een heerlijk bereik voor klarinet en kan dus ook al vanaf A/B-niveau gespeeld worden.

An Angel of Peace

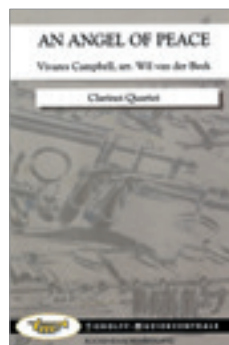
Vivares Campbell

arr. Wil van der Beek

bezetting: klarinetkwartet / niveau: B

Uitgeverij: Tierolff / prijs: € 26

Zoals de titel al aangeeft, is dit een romantisch en ongecompliceerd werkje. Oorspronkelijk geschreven, begin vorige eeuw, door Vivares Campbell voor piano en zang. De zangstem is in dit geval verwerkt in de eerste klarinetpartij. Dit mooie korte werk kan gespeeld worden vanaf B-niveau en leent zich uitstekend voor een rustig moment tijdens je optreden.

Romance

Arthur Seymour Sullivan

arr. Wil van der Beek

bezetting: klarinetkwartet / niveau: B

Uitgeverij: Tierolff / prijs: € 26

De Engelsman

Arthur Sullivan

(1842-1900) componeerde dit werk oorspronkelijk voor strijkkwartet en droeg het op aan zijn moeder. Deze *Romance* werd pas na Sullivans dood ontdekt en postuum uitgegeven.

Wanneer je aan een romance denkt, denk je wellicht aan lange, langzame melodische lijnen. In dit werk klinkt er vooral een frivool staccatospel in alle stemmen, in een

rustig maar opgewekt karakter. Ook dit werk is te spelen vanaf niveau B.

Lieke van den Beuken

Prep Steps Before You Kroepsch

Kristen Denny-Chambers

bezetting: 1 klarinet / niveau: C

Uitgeverij: Clarinet Playground/ prijs: € 14

Kroepsch is een Oostenrijkse klarinettist en componist uit de 19e eeuw. Hij schreef *416 Etüden für Klarinette*, een verzameling technische oefeningen voor klarinet. De etudes zijn later ook

verschenen als: *416 Studies* en *416 Progressive Daily Studies*. De uitgaven bestaan doorgaans uit vier delen, waarbij de eerste twee boeken veelal oefeningen van één enkele regel zijn en met elk de nadruk op één specifiek onderwerp. Denk hierbij aan omvang, articulatie, sprongen, et cetera. Het derde boek is een toonladder-studieboek en het vierde boek bevat etudes.

Het boek dat nu voor mij ligt, is geschreven door klarinettist Kristen Denny-Chambers. Zij heeft als student boek 1 en 2 van Kroepsch gespeeld en ervaarde de studies als overweldigend en lastig, schrijft ze. Nu ze docent is geworden, merkt ze dat het plezierig is om met leerlingen eerst met een voorbereidend studieboek te werken, alvorens ze aan de *416 Daily Studies* beginnen. Dit boek bevat 24 toonladders: 12 majeur- en de 12 parallelle mineurtoonladders. Elke pagina bevat 10 oefeningen. Oefening 1 tot en met 6 zijn gebruikelijke oefeningen: toonladders, tertsen, drieklanken, chromatische loopjes, verminderde en dominante akkoorden. Oefening 7 behandelt de octaven. Oefening 8 richt zich op articulatie en een opbouw in snelheid. Oefening 9 speel je heel langzaam en heel bewust om grote sprongen te oefenen en oefening 10 is een uitdaging om snel te spelen.

Het is een bruikbaar boek ter aanvulling

van de toonladders en beheersing van de klarinet. En het is zeker een goede voorbereiding op de 416 Daily Studies. Vanaf B-niveau kun je er al een paar oefeningen uit halen, maar om alles te kunnen spelen ben je toch al wel bij D-niveau aanbeland. Vanaf C zou je er goed mee kunnen starten én bevredigende resultaten mee kunnen behalen. Een boek om lekker te studeren en elke week er weer bij te pakken.

Monique Gruppen

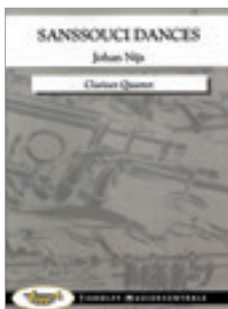
Sanssouci Dances

Johan Nijs

bezetting: klarinetkwartet / niveau: A+-B

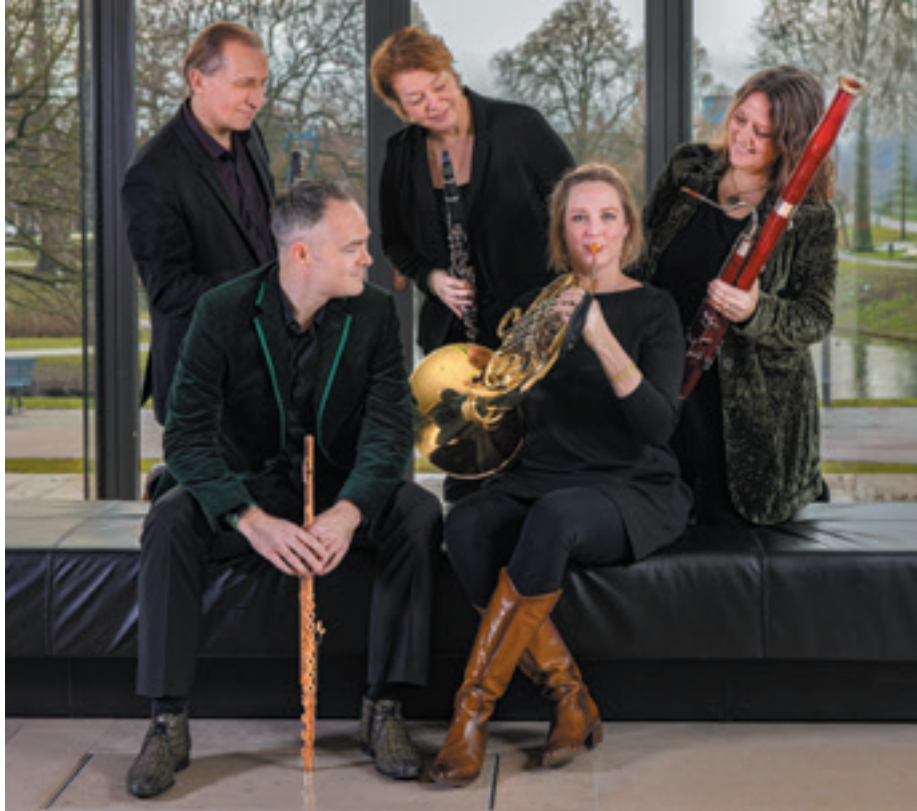
Uitgeverij: Tierolff / prijs: € 29

Frederik de Grote (1712, Berlijn-1786, Potsdam) liet een paleis bouwen in Potsdam, zo'n veertig kilometer ten zuidoosten van Berlijn. Dit paleis – dat er nog staat

en bezocht kan worden – heet Sanssouci, vrij vertaald: zonder zorgen en zo luidt ook de titel van dit klarinetkwartet. Frederik de Grote, tevens Frederik II van Pruisen genoemd, voerde vele oorlogen, maar was ook een muziekliefhebber. Hij speelde zelf fluit en schreef onder meer een aantal werken voor fluit. Hij speelde samen met Carl Philipp Emanuel Bach, zoon van Johann Sebastian Bach. Carl Philipp Emanuel Bach was zijn klavecimbelspeler. In Sanssouci kwamen nog meer bekende muzikanten uit die tijd, bijvoorbeeld fluitist Johann Joachim Quantz. Er heeft veel muziek geklonken in Sanssouci en hierop zijn deze dansen geïnspireerd.

Beginnende klarinettenisten hebben zeker speelplezier van dit werk en het is ook heel geschikt voor optredens en samenspeldagen. Er worden veel delen gedanst: de *Gavotte*, een *Menuet*, een *Pavane* en tot slot de *Gigue*. De partijen zijn mooi geschreven en passend bij de stemmen. Een heel klein minpuntje is dat in de partituur de derde partij als altklarinet is genoteerd, dit

Het Gelders Blaaskwintet

had (ook) prima als besklarinet gekund. De altklarinetpartij is natuurlijk wel een mooie toevoeging. Het niveau van de partijen zit tussen A- en B-niveau in en voor het samenspel is B-niveau nodig. Johan Nijs heeft een prettige nieuwe compositie geschreven die heel goed past op het podium!

Monique Gruppen

Quintet Op. 10

Pavel Haas

ed. Robert Simon

bezetting: blaaskwintet / niveau: D

Uitgeverij: Bärenreiter / prijs: € 30

Pavel Haas (1899-1944), een van Leoš Janáček's meest getalenteerde leerlingen, componeerde zijn Blaaskwintet op. 10 in 1929. Dit werk werd uitgegeven

door de Praagse uitgever Edition Sádlo in 1934 en is een van de weinige composities die tijdens zijn leven werd gedrukt. De eerste uitvoering vond plaats in Brno op 24 maart 1930. Verlag Bärenreiter bracht een nieuwe 'Urtext edition' van het werk uit. We zijn erg gecharmeerd van dit stuk. Het biedt zeker een uitdaging met vele lagen en een bijzondere klankwereld. Het is een stuk

met veel sfeer en het spreekt tot de verbeelding. Het eerste deel, *Preludio*, kun je omschrijven als een soort drinklied met veel vrolijkheid, maar ook melancholie. Het tweede deel, *Preghiera*, is meer een Joodse hymne. Het derde deel, *Ballo eccentrico*, is, zoals de titel al weergeeft, een excentrieke dans. Door het gebruik van piccolo en esklarinet geeft het een hele vrolijke en andere sfeer. Het laatste deel, *Epiloog*, is een overdenking, een mooie joodse melodie. Conclusie van ons is, dat dit een mooi en leuk werk is om uit te voeren, technisch wel een uitdaging, maar zeker de moeite waard. Het duurt ongeveer 15 minuten.

Het Gelders Blaaskwintet

Het Gelders Blaaskwintet, bestaande uit Egbert Jan Louwerse (fluit), Kirsten Jeurissen (hoorn), Bram Kreeftmeijer (hobo), Mette Laugs (fagot) en Irene Teepe (klarinet) is opgericht in 2007. Een cd-opname volgde in 2008 en een eigen kamermuziekserie in 2009. "Kenmerkend is het grenzeloze speelplezier en de verfijnde interactie onderling." Het ensemble heeft een zeer gevarieerd repertoire opgebouwd met verrassende en afwisselende muziek. Van Sweelinck en Danzi via Brahms naar Ligeti en Piazzolla: alle muziekstijlen komen aan bod. Het kwintet heeft inmiddels opgetreden voor alle denkbare doelgroepen: kinderen, studenten, slechtzienden, managers, wandelaars en overige muziekliefhebbers.